

บทนำ

ทิศทางการพัฒนากระทรวง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545 คือ การพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัว และชุมชน และได้จัดกลุ่มประชาชนเป้าหมายเป็น 2 มิติ คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่พึ่งตนเองไม่ได้หรือช่วยเหลือตนเองไม่ได้ รัฐต้องดำเนินการด้วยการสร้างโอกาส ให้บุคคลเหล่านั้นเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคม โดยรัฐเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรให้อย่างเป็นธรรมตลอดจน มีหลักประกันที่มั่นใจได้ว่าการบริการทางสังคมตามความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตนั้น จะช่วยให้สามารถช่วยเหลือตนเองต่อไปได้มากที่สุด

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีศักยภาพในการเรียนรู้ หรือกลุ่มที่พึ่งตนเองได้อยู่แล้วต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้รู้จักนำทุนทางวัฒนธรรมอันได้แก่ ความเอื้ออาทร การเกื้อกูล จริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดจิตสำนึกดี และสร้างโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคม อันจะทำให้เกิดสังคมที่มีคุณภาพ และสมดุลในที่สุด

นอกจากนี้ ยังได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2547 ให้รับผิดชอบตามเกณฑ์พื้นฐานในการดำรงชีวิตของคนไทยในด้านหลักประกันความมั่นคงเพื่อให้คนไทยเข้าถึงสิทธิพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและความมั่นคงในการดำรงชีวิต ทั้งนี้แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2548-2551 กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ตรงกับภารกิจของกระทรวงฯ คือ การเสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม การเตรียมความพร้อมแก่สังคมเพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การส่งเสริมและพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และมีเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง 5 เรื่องได้แก่ 1)ประชาชนทุกคนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี 2)เด็กทุกคนต้องเข้าถึงหลักประกันการให้บริการอย่างทั่วถึงทุกหมู่บ้าน 3)เพิ่มกิจกรรมการเตรียมความพร้อมให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าทางสังคม 4)ประชากรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงหลักประกันและความเป็นธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชนสากลไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 5)ขจัดความรุนแรงต่อสตรีเด็ก และการค้ามนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์โครงสร้างของประชากรไทยที่แนวโน้มสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ในขณะที่สัดส่วนของเด็กมีแนวโน้มลดลงจนน่าเป็นห่วง จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมความพร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มและทุกวัยมีศักยภาพเพียงพอ พร้อมรับการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยไม่ละเลยกลุ่มเป้าหมายในมิติหลักของกระทรวง

เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจดังกล่าว กระทรวงฯ จึงได้แปลงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2548-2551 เป็นแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี โดยมุ่งเน้นการสร้างหลักประกันที่หลากหลายให้กับประชาชนทุกกลุ่มคือให้เกิดความพอเพียงโดยเฉพาะกลุ่มคนในสังคมที่พึ่งตนเองไม่ได้หรืออยู่ในภาวะเสี่ยงทางสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการคุ้มครองทางสังคมเทียบเท่าหลักสากล อันจะทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และส่งผลต่อการมีสถาบันครอบครัวและชุมชนเข้มแข็งเป็นพลังของประเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม ได้มีการปรับปรุงในส่วนของปีงบประมาณ 2550-2551 เพื่อให้รองรับสัดส่วนของงบประมาณปี 2550-2551 และเพื่อเร่งรัดผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ดังนี้

วิสัยทัศน์กระทรวง

เป็นองค์กรธรรมาภิบาล และกลไกระดับชาติในการสร้างความร่วมมือเพื่อบูรณาการ การพัฒนาสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิต และกินความเข้มแข็งสู่ชุมชน สร้างสังคมสมดุล บนพื้นฐานความรู้ที่นำไปสู่ความยั่งยืน

พันธกิจหลัก

1. เพิ่มประสิทธิภาพของการคุ้มครองทางสังคม
2. พัฒนาหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิต
3. สร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนเข้มแข็ง

แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551

(ปรับปรุงแผนงาน/โครงการ งบประมาณ ปี 2550-2551)

ใน 2 ปีข้างหน้าจะเป็นช่วงการดำเนินงานให้บรรลุแผนการบริหารราชการแผ่นดิน 4 ปี ซึ่งจะเป็นการเตรียมสังคมไทยไปสู่ความยั่งยืนโดยประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง จนมีอำนาจอย่างแท้จริงในการตัดสินใจของท้องถิ่น/ชุมชน บนพื้นฐานของความรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม กระทรวงฯ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีความความโปร่งใส ตรวจสอบได้และใช้หลักการมีส่วนร่วมตามวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 5 ด้าน ได้แก่

1. เสริมสร้างกลไกการคุ้มครองทางสังคม

เพื่อจัดการกับระบบที่ส่งผลต่อความเป็นธรรม โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรให้กับประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ และกลุ่มด้อยโอกาส เป็นต้น

2. สร้างหลักประกันให้เป็นโอกาส

เพื่อสร้างกระบวนการและมาตรการในรูปแบบที่หลากหลายสำหรับประชาชนแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้เข้าถึงบริการและการคุ้มครองของรัฐ

3. พัฒนาศักยภาพความมั่นคงในการดำรงชีวิต

เพื่อสร้างทักษะชีวิตและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและมั่นคง

4. พัฒนาสังคมสมดุล

เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่พึ่งพาตนเองได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม อันส่งผลให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันเมื่อชุมชนเข้มแข็งจะส่งผลกระทบที่ยั่งยืนต่อสภาพแวดล้อม ครอบครัวและคน

5. ปรับระบบบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพ ความทันสมัยและความโปร่งใสในการทำงาน

เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถจัดการบริการได้ตรงความต้องการของประชาชนและคุ้มค่า

ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี พ.ศ. 2550-2551



ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

เสริมสร้างกลไกการคุ้มครองทางสังคม

มีความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเลขรหัสอ้างอิง ดังนี้

02-04-018/02-07-030/02-07-032/02-08-034/02-08-036/06-32-192/06-32-194/07-36-213

เป้าประสงค์	ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและยั่งยืน
-------------	---

ตัวชี้วัด (KPIs)	เป้าหมายรวม (ปี 50-51)
1. มีข้อมูลบ่งบอกปัญหาและสถานภาพทางสังคม	ข้อมูลพร้อมใช้
2. ร้อยละของความสำเร็จของการเตือนภัยทางสังคม และความมั่นคงในการดำรงชีวิต	100
3. มีงานวิจัยและนวัตกรรม	อัตราเพิ่มขึ้นทุกปีและสามารถนำมาใช้ในการกำหนดมาตรการ และนโยบายทางสังคม

กลยุทธ์

- กลยุทธ์พัฒนาสารสนเทศและการสื่อสารการคุ้มครองทางสังคม
- กลยุทธ์พัฒนามาตรการและกลไกการคุ้มครองทางสังคม

เจ้าภาพหลัก

1. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
3. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

สร้างหลักประกันให้เป็นโอกาส

มีความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเลขรหัสอ้างอิง ดังนี้

01-03-013/02-04-017/02-05-021/02-07-028/02-07-030/02-07-032/02-07-031/02-08-034/07-36-213/08-38-220

เป้าประสงค์	ประชาชนมีที่อยู่อาศัยมั่นคงและมีหลักประกันที่ให้ความเสมอภาคทางโอกาส
--------------------	---

ตัวชี้วัด (KPIs)	เป้าหมายรวม (ปี 50-51)
1. การมีที่อยู่อาศัยมั่นคง	1. เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี
2. ร้อยละของการตอบสนองต่อปัญหาความไม่เสมอภาคทางโอกาส	2. เพิ่มขึ้นทุกปีและครอบคลุมทุกกลุ่มที่ประสบปัญหาทางสังคมและกลุ่มด้อยโอกาส

กลยุทธ์

- กลยุทธ์การขยายโอกาสให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย
- กลยุทธ์การเสริมสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัย
- กลยุทธ์การขยายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนและการประกอบอาชีพ
- กลยุทธ์การส่งเสริมสิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

เจ้าภาพหลัก

1. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
2. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
3. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ
4. การเคหะแห่งชาติ
5. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (มหาชน)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

พัฒนาศักยภาพความมั่นคงในการดำรงชีวิต

มีความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเลขรหัสอ้างอิง ดังนี้

02-06-027/02-07-030/02-07-031/02-07-032/02-07-132/02-08-033/02-08-034/02-08-036/07-35-211

เป้าประสงค์	ประชากรกลุ่มเป้าหมายสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและพึ่งตนเองได้
-------------	---

ตัวชี้วัด (KPIs)	เป้าหมายรวม (ปี 50-51)
1. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายได้รับการฝึกทักษะ สามารถพึ่งพาตนเองได้	เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี
2. ร้อยละของครอบครัวที่พึ่งตนเองได้	อัตราเพิ่มขึ้นของแต่ละครอบครัวร้อยละ 20 ต่อปี

กลยุทธ์

- กลยุทธ์เสริมสร้างศักยภาพการอยู่ร่วมกันของคนต่างวัย
- กลยุทธ์ฟื้นฟูและพัฒนาผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงทางสังคม

เจ้าภาพหลัก

1. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
2. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
3. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

พัฒนาสังคมสมดุล

มีความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเลขรหัสอ้างอิง ดังนี้

01-02-008/02-08-034/07-35-209/07-35-211/07-36-213/08-39-224

เป้าประสงค์	- ชุมชนเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม
--------------------	---

ตัวชี้วัด (KPIs)	เป้าหมายรวม (ปี 50-51)
ร้อยละของชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเอง	อัตราการเพิ่มขึ้นของแต่ละชุมชนร้อยละ 20 ต่อปี

กลยุทธ์

- ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายในการพัฒนาสังคม
- ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองขององค์กรชุมชนในการพัฒนาสังคม

เจ้าภาพหลัก

1. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
3. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
4. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ
5. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (มหาชน)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5

ปรับระบบบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพ ความทันสมัย และความโปร่งใสในการทำงาน

มีความเชื่อมโยงกับแผนการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเลขรหัสอ้างอิง ดังนี้

02-04-020/02-04-020/06-32-189/06-32-191/06-32-193/07-35-211

เป้าประสงค์	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเป็นที่ยอมรับด้านความสามารถ ลดการทุจริตคอร์รัปชันและการเพิ่มการใช้ระบบ IT
--------------------	--

ตัวชี้วัด (KPIs)	เป้าหมายรวม (ปี 50-51)
1. ข้าราชการทุกคนต้องได้รับการอบรม	1. อย่างน้อย 3 วันต่อปี
2. มีการใช้ balance score card กำกับการทำงาน	2. ทุกระดับการทำงาน

กลยุทธ์

- กลยุทธ์สร้างองค์ความรู้
- กลยุทธ์ใช้ ICT เป็นกลไกขับเคลื่อน
- กลยุทธ์เพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส

เจ้าภาพหลัก

1. สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
3. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
4. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ

งบประมาณตามยุทธศาสตร์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

งบประมาณตาม ประเด็นยุทธศาสตร์	งบประมาณรวม (ล้านบาท)	ปี 2550	ปี 2551
<u>ประเด็นที่ 1</u> เสริมสร้างกลไกการคุ้มครองทาง สังคม	716.61	348.47	368.14
<u>ประเด็นที่ 2</u> สร้างหลักประกันให้เป็นโอกาส	65,632.45	34,201.96	31,430.49
<u>ประเด็นที่ 3</u> พัฒนาศักยภาพความมั่นคงในการ ดำรงชีวิต	17,575.86	9,265.08	8,310.78
<u>ประเด็นที่ 4</u> พัฒนาสังคมสมดุล	5,236.16	2,459.67	2,776.49
<u>ประเด็นที่ 5</u> ปรับระบบบริหารจัดการ เพิ่ม ประสิทธิภาพ ความทันสมัย และความโปร่งใสในการทำงาน	319.52	118.96	200.56
รวมทั้งสิ้น	89,480.60	46,394.14	43,086.46

งบประมาณประจำปีจำแนกตาม
ประเด็นยุทธศาสตร์แผนการบริหารราชการแผ่นดิน

ประเด็นยุทธศาสตร์	งบประมาณรวม ปี 2550-2551 (ล้านบาท)	ปี 2550	ปี 2551
1. การจัดความยากจน	3,265.85	1,289.45	1,976.40
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ	83,964.36	43,773.08	40,191.28
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้	-	-	-
4. การบริหารจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	-	-
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	-	-	-
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	274.84	162.55	112.29
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม	1,936.81	1,152.72	784.09
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ	38.74	16.34	22.40
รวม	89,480.60	46,394.14	43,086.46
พม.	26,189.38	13,839.03	12,350.35
กคช.	42,834.22	24,322.11	18,512.11
พอช.	20,457.00	8,233.00	12,224.00